

Den gode henvisning:

Svar til Hol og Johannessen

Artikkelen vår (1) var et forsøk på å rette oppmerksomheten på manglende informasjoner i henvisninger fra allmenntannleger til tannlegespesialister, eller spesialisthelsetjenesten med grenseflate mot odontologi. I denne sammenhengen har kjeve- og ansiktsradiologi en meget viktig støttefunksjon for å hjelpe henviser til, om mulig, å stille en mest mulig korrekt diagnose. Vi synes det er meget verdifullt at våre kolleger fra fagfeltet kjeve- og ansiktsradiologi bidrar til å understreke viktigheten av utfyllende informasjon i en henvisning. Vi er takknemlige for at Hol og Johannessen spesifiserer hvilke typer opplysninger de ønsker i en henvisning til en kjeve- og/eller ansiktsradiologisk undersøkelse.

I sin utmerkede kommentar peker Hol og Johannessen på at vi stiller oss noe tilbakeholdne til ukritisk bruk av tentative diagnoser. Vi ser helt klart poenget med deres argumentasjon med å bruke en spesifikk diagnose, selv om den ikke er korrekt, med hensyn til økonomiske forhold i forbindelse med offentlig refusjon av undersøkelsene. Imidlertid er det en faktor som bør belyses noe mer i denne sammenhengen. Dette gjelder spesielt pasienter med kroniske tilstander, blant annet kroniske smertepasienter. Vi valgte i vår artikkel å ikke gå nærmere inn på dette av plasshensyn, men synes Hol og Johannessens kommentar gir oss anledning til dette.

Dessverre har en del pasienter lidelser hvor en i utgangspunktet ikke lykkes i å finne noen klar årsak til disse plagene. En del av disse pasientene er ekstremt opptatt av å få en klar diagnose av sin tannlege eller lege selv om dette ikke er mulig. I henhold til «Pasientrettighetsloven» har pasientene rett til informasjon om sin helse-tilstand (2). Et intenst ønske om diagnose uten at tilstrekkelig evidens

foreligger kan skape konflikter dersom tannlegen eller legen etterlever en forsvarelig faglig integritet. Det vil da være bedre å si rett ut til pasienten at en ikke er sikker på diagnosen enn å avfeie pasienten med en eller annen spesifikk diagnose med varierende sannsynlighetsgrad.

Mange av disse pasientene tror at en diagnose automatisk gir anledning til helbredende behandling. Dessverre lar alle sykdomstilstander seg ikke behandle med nåværende kunnskap. Ut fra en høyst forståelig fortvilelse forårsaket av sine kroniske plager tror mange av disse pasientene at en får fortrinnsrett til behandling i helsesystemet fordi en «nå vet hva det skyldes». I tillegg synes befolkningen nå å ha en meget god kunnskap om å innhente medisinsk informasjon på Internett. Det hender ikke rent sjelden at pasienten kommer i konflikt med tannlegen eller legen da pasienten med sin Internett-kunnskap basert på en litt for tidlig spesifikk diagnose ikke får medhold i sine egne behandlingsforslag. Noen pasienter «samler» systematisk diagnoseforslag og bruker mye av sin egen og tannlegens eller legens tid til diskusjon om hva som var grunnlaget for den forrige diagnosen hos en annen behandler.

Av disse grunner synes vi det er riktig å presisere at vi fortsatt er usikre på verdien av tentative diagnoser i alle sammenhenger (2). Ukritiske tentative diagnoser er ikke til hjelp for alle pasienter som ønsker klarhet om sin egen tilstand. Man må skille tydelig mellom hva en pasient forklares om sin egen sykdom med grad av sikkerhet og hva en bruker som et henvisningsgrunnlag til en spesialundersøkelse. Dersom en tannlege eller lege er sikker på en diagnose basert på tilstrekkelige undersøkelser av pasienten er henvisning unødvendig dersom behandlingen ikke ansees å kreve en kompetanse henvi-

ser ikke selv besitter. Vi verdsetter Hol og Johannessens gode og verdifulle kommentarer i forbindelse med røntgenologiske spesialundersøkelser. Vi håper at vårt tilsvar presiserer på en bedre måte våre synspunkter enn i vår opprinnelige artikkel.

*Ellen C. Vigen
e.c.vigen@odont.uio.no
Per Skjelbred
per.skjelbred@odont.uio.no
Lasse A. Skoglund
l.a.skoglund@odont.uio.no*

Referanser.

1. Vigen, EC, Skjelbred P, Skoglund LA. Den gode henvisning. Hva bør en henvisning fra tannleger inneholde? *Nor tannlegeforen tid* 2010; 120: 676–9.
2. Lov om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven). <http://www.lovdatab.no/all/nl-19990702-063.html> (lest 31.12.2010)